

NAGYVÁRAD

Főszerkesztő: HEGEDŰS NÁNDOR

Felelős szerkesztő: MARÓT SANDOR

Magyar asszonyok Mária királynénál

A kisebbségi nők bukaresti kongresszusa — mint a Rador jelenti — a tegnapi napon is a kölcsönös szeretet és barátság jegyében folyt le. Elhangzottak azok a beszédek, amelyet vasárnap nem mondhattak el, azután Cantacuzinó hercegasszony záróbeszédében felhívta a kisebbségi asszonyokat, hogy ha hazamennek őrizték meg azt a barátságos hangulatot, amely a kongresszuson uralkodott.

A beszéd végeztével megható jelenetek játszódtak le. Cantacuzinó hercegnő felemelkedett helyéről, majd megölelte és megcsókolta gróf Bethlen Györgynét, Binder Laurát és az elnökség több tagját.

Az ülés befejeztével a delegátusok megtekintették az orthodox román nők nemzeti szövetségének leánynevelő intézetét. Az intézet dísztermében a növendékek hangversenyt rendeztek tiszteletükre. A hangverseny végeztével a kisebbségi nők Costa Forut látogatták meg, aki a kongresszus egész ideje alatt élénk figyelemmel kísérte a történeteket.

Az ünnepély fénypontja a királyi palotában folyt le. Délután öt órára Mária királyné teára várta vendégül a kongresszus tagjait. A fogadtatás a fehér carrarai márványból készült díszteremben volt. A terem felát I. Károly király és Carmen Sylvia királyné életnagyságu képei díszítik.

Először a szász nők, majd a magyar és zsidó nők érkeztek a palotába. A magyar és zsidó nők küldöttségét Cantacuzinó hercegasszony, gróf Bethlen Paula, gróf Bethlen Mária és báró Huszár Pálné kíséretében vezette. Pontosan öt órára együtt volt az egész társaság, számos előkelő román hölgy is hivatalos volt, köztük Bratianuné, Averescuné, Ducané, Take Jonescu özvegye, Argetoianuné, Jorgáné, továbbá Petala tábornok, Lahovaryné a királyné első udvarhölgye, Zombori László doktor, Stelian Popescu az Universul igazgatója. Feltűnt, hogy egyetlen liberális politikus sem jelent meg a fogadtatáson.

Öt óraker nyílik a terem szárnyas ajtaja, megjelenik Anghelescu a királyné marsallja és harsány hangon kiált:

— A királyné!

Izgalom fut végig a termen, pár pillanat és udvarhölgyei kíséretében a terembe lép Mária királyné. Fejedelmi alakját fehér maroquine ruha, piros selyem palást borítja, az ékes hajdíszekből néhány kócsagtoll tűnik ki. Az ünnepség résztvevői lelkes ovációban részesítik a királynét. A zaj csillapulatával Cantacuzinó hercegnő elsőnek gróf Bethlen Györgynét, a szociális missziótársulat elnökét mutatja be, akivel a királyné a délutáni folyamán többször hosszasan elbeszélgetett. Azután Bethlen Mária grófnőt, báró Huszár Pálnét és dr. Zombori Lászlót mutatta be a hercegasszony a királyi felségnek. A zsidó nők nevében Schwartz Árminné külön beszédben üdvözölte Mária királynét. A zsidó nők delegációjában részt vettek: dr. Pap Lajosné, dr. Képel Ákosné, dr. Deutsch Árminné, Fon Bélané, Engelmann Gizella, Löbl Mendelne, Ritter Frida, Agoston Leontina és Hoffmann

Mici. Az üdvözlő beszédet a királyné nagy figyelemmel hallgatta végig, majd válaszában a következőket mondotta:

— Nagyon örülök, hogy együtt látom a zsidó asszonyokat a magyar nőkkel és hogy ők a magyar nők oldalán vonultak fel.

Cercle után Mária királyné külön kihallgatáson fogadta Pálfiyiné Gulácsi Irént, a kiváló magyar írónőt, aki a nagyváradi nőegyesületeket képviselte a bukaresti kongresszuson. A királyné erdélyi irodalmi kérdések felől érdeklődött és a kérdésekre a kiváló írónő kimerítő felvilágosítást adott.

A beszélgetés végén a királyné barátságos hangon így fordult Pálfiyiné Gulácsi Irén felé:

— Van-e valami kívánsága a saját számára?

— A magam számára nem kérek semmit — felelte Pálfiyiné Gulácsi Irén — ellen-

ben kérem azt, hogy a kisebbségi nőket őrizze meg Felség mindig szeretetében.

A királyné meghatva elmosolyodott, két kezét a szívére téve, így válaszolt:

— Amíg ez a szív dobog, addig szeretetet fog sugározni önök felé. Kérem önöket, keressenek fel gyakrabban és maradjunk jóban örökké.

A királyné szavai láthatóan mély hatást keltettek az írónőben.

Este fél hétkor a királyi palota hangversenytermében koncert volt a vendégek tiszteletére. A hangversenyen Florescu hegedűművész és Polescu, a bukaresti opera basszistája léptek fel. A hangversenyterem első sorában nyolc zsűlye volt fenntartva, köztük a királyné, jobbján Cantacuzinó hercegasszony, mellette gróf Bethlen Györgyné, balján Averescuné és a magyar mánásasszonyok foglaltak helyet. A hangverseny este 8 óraker ért véget.

A mai napon a delegátusok több jóléti intézményt látogattak meg.

Caillaux lemondásra szólította fel Painlevé minisztereinek Caillaux nem hajlandó lemondani

Párisból jelentik: Néhány miniszter a minisztertanács előtt tanácskozott Caillaux-val, akit a miniszterelnök felszólított a lemondásra. Caillaux kijelentette, hogy nem hajlandó lemondani. Briand javaslatára a határozathozatalt elhalasztották.

A kormányválság ügyében holnapra halasztották a döntést, nyilván azért, hogy Briand külügyminiszter a Népszövetség ma délutáni ülésén még mint a kormány tagja elnökölhessen. Hivatalosan a halasztást azal indokolják meg, hogy a minisztertanács holnap fogja alapos vizsgálat tárgyává tenni Caillaux pénzügyi javaslatait.

Páris, október 27. A mai minisztertanácsról kiadott hivatalos jelentés megem-

liti, hogy a tanácskozás során Caillaux pénzügyminiszter közölte, hogy értesülése szerint több francia előkelő személyiség a külföldön nagymennyiségű francia frankot adott el angol font ellenében. Egyben közölte, hogy intézkedett, hogy ebben az ügyben szigorú vizsgálatot indítsanak.

De Monzie igazságügyminiszter közölte, hogy ismeretlen tettesek ellen bűnvádi eljárást indított a francia devizában folytatott törvénytellenes spekuláció miatt. A hivatalos jelentésnek meg volt a kívánt hatása, mert már a déli tőzsdén az angol font 119-ről 115-re esett. A délutáni órákban pedig 114.95 frankért is kínáltak.

Hindenburg elfogadta a nacionalista miniszterek lemondását

Berlin, október 27. A birodalmi kormány ma minisztertanácsot tartott, amelyen elhatározta, hogy a birodalmi elnöknek javasolni fogja a német nacionalista miniszterek lemondásának elfogadását. Az összkabinet lemondására a kormány nem lát okot. A kormány az ország ügyeit az eddigi irányelvek alapján kívánja tovább vinni és a lo-

carnoi határozatokat abban a formában, ahogy meghozták, fogja a birodalmi gyűlés előtt képviselni.

A minisztertanács mai határozatából kitűnik, hogy Luther kancellár és Stresemann külügyminiszter a birodalmi gyűlés feloszlását el akarják kerülni.

„Nagy koalíció” készül Németországban

Berlin, október 27. A birodalmi kabinet déli ülése után a kancellár jelentést tett a birodalmi elnöknek és jóváhagyásra ajánlotta a három német nacionalista miniszter lemondását.

Nyomban azután értekezletre hívta egybe a kancellár a pártok vezetőit. A kancellár közölte a pártvezettekkel, hogy a kormány nem tartja szükségesnek, hogy az összkabinet lemondjon, sőt kötelességének tartja, hogy a locarnói szerződésért a birodalmi gyűlés előtt a felelősséget viselje.

A demokraták kijelentették, hogy a bi-

rodalmi kancellár álláspontját helyeslik.

A szocialdemokraták hangsúlyozzák, hogy véleményük szerint a locarnói szerződések számára ebben a birodalmi gyűlésben nem lehet többséget szerezni. Szerintük egyetlen megoldás a birodalmi gyűlés feloszlata és új választások kiírása.

E megbeszélések után politikai körökben az a vélemény alakult ki, hogy a belpolitikai helyzet csak november 15-ike körül alakulhat ki, amikor a locarnói szerződések hatása a rajnai és a Saar-vidéken már konstataható lesz.

Általában súlyosan elítélik a német nacionalisták magatartását, akik a legfontosabb pillanatokban vonták ki magukat a felelősség alól. E magatartásukkal egyszerűen hosszú időre képteleneknek bizonyultak a kormányzásra.

Ezek után nem marad más kombináció, mint egy nagy koalíció új választásokkal, vagy választások nélkül. A legközelebbi években Németország sorsát a középső- és baloldali pártok fogják intézni és eldönteni.

Hanzy Generális is engedélyezte a Magyar Párt alakuló közgyűlését

Megírtuk, hogy az Országos Magyar Párt nagyváradai és Biharmegyei tagozatának alakuló közgyűlését dr. Regman Miklós prefektus november 22-re engedélyezte, azzal azonban, hogy az engedélyhez hozzá kell járulnia Hanzy generális hadtestparancsnoknak is. A pártvezetőség kérését áttették tehát a divízióhoz, ahonnan

Berlin, október 27. A birodalmi elnök Neuhaus, Schiele és Schlieben birodalmi miniszterek lemondási kérvényét elfogadta és hozzájárult ahhoz, hogy a birodalmi ügyeket a jelenlegi kormány vezesse tovább, egyben a pénzügyminiszter teendőit dr. Luther birodalmi kancellár, a belügyminiszter teendőit dr. Gessler birodalmi hadügyminiszterre és a birodalmi gazdasági miniszter teendőit dr. Krohne birodalmi közlekedésügyi miniszterre bízta.

Hanzy generális engedélyével érkezett vizsgálata a prefekturára.

Az Országos Magyar Párt nagyváradai és biharmegyei tagozatának alakulása előtt tehát semmi akadály nincs, a közgyűlés megtartható. Az engedély után most már az alakulás előkészítő munkálatait a legnagyobb eréllyel folytatják vármegyeszerte.

A kereskedők küldöttsége a rendőrprefektusnál a záróra ügyében

A napokban megírtuk, hogy a nagyváradai munkafelügyelőhöz megérkezett a miniszter rendelete, amely a déli zárórát az eddigi helyett, amikor 1 órától 3-ig voltak zárva az üzletek, 12-től 2-ig terjedő időben állapította meg.

A záróra megváltoztatása káros lett volna a kereskedelemre és ezért tegnap délután dr. Fried János vezetésével felkereste Catana rendőrprefektus a kereskedők küldöttsége és arra kérték, hagyja a régi rendszert érvényben, amikor is az üzletek déli 1 órától 3-ig tartanak zárva.

A rendőrprefektus a legnagyobb jóakarral fogadta a küldöttséget és kijelentette, hogy ő még eddig feletlen hatóságától, a belügyminisztertől nem kapott értesítést a záróra megváltoztatására vonatkozólag és csak a munkügyi felügyelő átiratából értesült a változásról.

Addig, amíg a belügyminisztertől rendeletet nem kap, a kereskedők 1 órától 3-ig tartanak zárva.

Megígérte a prefektus azt is, hogy intervenálni fog illetékes helyen a mostani záróra megtartása érdekében.

A novemberi házbérnegyedi tájékoztató

A novemberi negyedben sem a lakások alabérei, sem pedig ezeknek mellékdíjai változást nem szenvednek. Ennek folytán vízdíj fejében a nyers házbérjövdelem 12 százaléka, a csatornázási díj fejében pedig ugyanennek 8 százaléka számítandó.

A további mellékdíjak (kéményseprés, szeméthordás, lépcsőház- és udvarvilágítás, őrskészítés stb.) százalékos kulcsai meg nem állapíthatók és így ezek, valamint a köztisztasági adó is a felmerülő számla szerinti kiadásoknak a tulajdonos és a bérlők közötti arányos megosztása útján szedendő be.

A butorozva alabébe adott lakrészek alabéleti összegei felerészben, a butorozatlan alabéletbe adott helyiségek alabéleti összegei pedig egészben a tulajdonost illetik meg és az alabélet a törvény szerint főbérlőnek tekintendő.

Megemlítjük, hogy a járásbíróság egyik újában hozott ítéletében az ugynevezett „kvártélyosok”, vagy „ágyrajárok” alabéleti minőségét megállapította, de az ítélet a törvényszék által jóváhagyva még nem lett, vagyis ezen kérdés végleges megoldást még maig sem nyert.

A vezetőségünk által ugyanezen kérdésnek közigazgatási úton való tisztázása érdekében folyamatba tett lépések végleges megoldásra még eddig szintén nem vezettek, de e kérdésben állandóan megnyugtató kijelentéseket kaptunk úgy, hogy tulajdonostársaink új ágyrajáró, vagy kvártélyosnak

hozzájárulások nélküli befogadása esetében eredményre kiáltással fordulhatnak a rendőrséghez.

A bér pontatlan fizetése, az alabéleti viszony minőségének és az alabéleti összeg mennyiségének eltitkolása, valamint a tulajdonos beleegyezése nélkül eszközölt alabéletbe adás: a bérviszony megváltoztatása kedvezményének elvesztését vonja maga után és ez alapon a bérlők kilakoltathatók.

A bérleti helyiségek szerződésellenes használata, a bérlet tárgyainak rongálása, összeférhetetlen magaviselet, testi sértés, a személy- és vagyonbiztonság veszélyeztetése, a tulajdonos, vagy más lakó nyugalmának jelentékeny mértékben való megzavarása, — mindezen cselekmények elkövetésétől számított 30 napon belül — rögtön hatályu felmondásra jogosítja fel a bérbeadót.

A törvény által megszabott feltételek mellett a tulajdonos kérheti a bérlejtő kilakoltatását abból az érdekből, hogy ő foglalhassa el a bérlejtő lakását.

Az új építkezési törvény értelmében a tulajdonos kérheti a lakásbérleti törvény felfüggesztését és bérlejtő kilakoltatását, ha összeomlással fenyegető háza helyén új épületet emelni, avagy egyáltalában nagyobb építkezést eszközölni kíván.

A folyó évi május hó 1-én a nem lakás céljaira szolgáló helyiségek (üzletek, műhelyek, irodák, raktárak, pincék stb.), ha ezekre nézve a felek között hosszabb tartamú szerződést nem kötöttek, a tulajdonosok szabad rendelkezése alá kerültek. Ez a szabad rendelkezési jog felfüggesztést szenved abban az esetben, ha a bérlejtő a bérviszony megváltoztatása iránt az előirt időben pert indított a tulajdonos ellen. Ez esetben bevárando a per jogerős befejezése. Ha azonban ilyen per folyamatban nem tetetett, vagy a bíróság a bérlejtő keresetével elutasította és a felek között újabb megállapodás létre nem jött, úgy a tulajdonos az illetékes bíróság előtt kérheti a kiüzetési parancs kibocsátását és a bérlejtőnek az előző felváltó bér tiszteres összegében való elmarasztalását.

További felvilágosításokat tagjaink titkári irodákban díjmentesen nyerhetnek.

A Háztulajdonosok Szövetsége képviselőjében: dr. Lazar Aurél elnök, dr. Lengyel Zsigmond titkár.

Nagy választék **női kabátokban** legolcsóbb árak.

„Modell” áruház
Strada Vlahuța (volt Szent János-utca) 6. szám alatt.

Közismert

hogy női- és férfi szövetek vásznak, sifonok, zefírek, zsebkendők, selymek s minden hasonló cikkek legmegbízhatóbban kaphatók a

Glücksman cénél

Piața Unirii — Szt. László-tér

DORIAN Filmszínház

Ma, szerdán premier

5, 7 és 9 órakor

Az emberiség legnagyobb filmje, a

HAZIPARANCSONAL!

I. rész.

Rendezte:

Cecil B. de Mille

A főszerepekben:

Theodore Roberts

Nita Naldi

Rod la Rocque

Leatrice Joy

Richard Dix

Agnes Ayres

Dorian-film!

Figyelem: A II. rész november 4-én kerül bemutatásra.

A tízedik egyiptomi csapás. — A zsidók kivonulása Egyiptomból. — A vörös tengeren való átkelés. — Bolyongás a pusztában. — Az aranyborjú imádása. — A két kőtábla összetörése.

Szines részletek
Eredeti kísérő zenével.

Szabadjegyek és kedvezményes jegyek a mai napon nem érvényesek.

Folytatják a személyazonossági igazolványok kiadását

A személyazonossági igazolványok kiadását folytatja a bejelentő hivatal. Ma, szerdán a Str. Ciorgariu (Uri)-utcai és holnap, csütörtökön a Str. Printul Carol (Szilágyi Dezső)-utcai lakosok igazolvány könyvecskéit állítják ki.

A bizonyítványok kiállítása elég lassan megy, de azért mégis halad. Az állampolgársági igazolványt kiadó hivatal előtt azonban még most is nagy a tolongás, holott tény az, hogy dr. Borbély nagyon praktikus munkabeosztást készített. Az állampolgári hivatal viszont gyorsabban dolgozik. Eddig majdnem négyezer igazoló cédulát adtak ki addig, amíg a kiállított személyazonossági könyvecskéik száma még a felét sem érte el.

Azt hisszük, hogy ha az állampolgári hivatal is utca rendje szerint adná ki az igazoló cédulákat, kisebb volna a tolongás és a hivatal tisztviselői is megszabadulnának a mostani óriási munkától, amelynek elvégzéséhez nemcsak agy, de idegek is kellenek.

Békésen megoldották a görög-bolgár konfliktust

Az a meglepő távirat érkezett Athénből, hogy a görög-bolgár konfliktust a két kormány képviselője Athénben ma este egymás között békésen elintézte. Ezek után a népszövetségi tanács nyilván csak arra fog szorítkozni, hogy a bűnösség kérdését és a kártérítési kötelezettséget állapítsa meg a békésen befejezett görög-bolgár konfliktusban.

Athén, október 27. Az athéni román követ közvetítése folytán a görög kormány és az athéni bolgár követ között a görög-bolgár konfliktust ma írásban békésen megoldották.

A megegyezés értelmében mind a két kormány kiüriti a megszállt területet. Elsőnek a bolgárak vonják vissza csapataikat és azután a görögök.

A megállapodást nyomban közölték a párisi görög követtel és a bolgár kormánynyal.

Miért nem kapták meg a tanárok és tanítók fizetésüket?

Levelet kaptunk egy tanártól, aki arról panaszkodik, hogy nem kaptak fizetést a tanárok és tanítók októberben s mint minden igazságos ügy védőjét, lapunka kéri, hogy tegyük szövé ezt. Kétségbeesett a tanítók és tanárok helyzete, tél közeledik egy bani nélkül állnak családjaikkal. A tűzhely hideg, a család hiába kéri az ennivalót, a fűszin üres, ruhabezserzésről még fizetés esetén sem lehet gondoskodni. Egész hónapban egy bani nélkül élni, írja a levél küldője, el tudják-e képzelni azok az urak, akik terített asztal mellett nézik a pedagógusok vergődését. 30-40%-os uzsora-pénzen tengődünk s ha majd kikapjuk fizetésünket, ki fizetünk mindent s kezdhettük előlrol.

A pénzügyigazgatóságon azt a választ kaptuk tudakozásunkra, hogy a tankertületi főigazgatóság nem küldte be a stat-ot s ezért nem is fizethettek. Most folyik a tanárok és tanítók fizetésének kiadása. A tankertületi főigazgatóságon azt a választ adták, hogy a tanév elején sok az új kinevezés, átnevezés s ez késleltette a status kiállítását. Egyszer fordul elő egy évben, de a jövő hónapban már rendesen kiutalják a fizetéseket. Természetesen a hónap 20-án, mert a számvetőségi törvény így szól s csak a miniszter változtathatja meg azt, hogy a hó 20-án kapják meg fizetéseiket a tanárok és tanítók. Ha ennek megváltoztatását kívánják, forduljanak a miniszteriumhoz.

Papini: Krisztius története 300 lei

A román nemzeti párt megsemmisíti az Anghelescu-törvényt — ha kormányra kerül

Temesvárról jelentik: Bocu Szevér, a román nemzeti-párt tagja interjút adott a Rapid munkatársának, amelyben éles szavakkal kel ki a liberális uralom ellen, amely a kisebbségekkel szemben sem volt politikus, sőt arra kényszerítette a kisebbségeket, hogy a külföldtől kérjenek segítséget. A szegény nyomorult telepesek földjeit elvetették, holott egy kis jóakarattal meg lehetett volna oldani az ügyet. A nyugati határ mentén ostromállapotot és sajtócenzurát vezettek be, hogy elnémítsák a közvélemény szavát.

A kisebbségek közül csak azok támogatják a liberálisokat, akik az agrárreform husosfázékjából koncot kaptak. Anghelescu iskolajavaslatára megjegyzi Bocu Szevér, hogy ha a nemzeti-párt uralomra kerül, egy tollvonással meg fogják azt semmisíteni, mert az iskolakérdést pártpolitikai szempontokból nem lehet megoldani. Bocu elmondja még, hogy a nemzeti-párt a Bánátnak már egyezséget is kötött a svábokkal és szociálistákkal.

Szilágyi Juci és Vargha Ferenc

A leglázasabb órákat akkor élte át Nagyvárad, 1919—1920. Senki se tudta, hol tartunk, senki se tudta, mi lesz, mi következik. A falakon óriási hirdetések jelentek meg, órára-óra cirkáltak mindenfelé. Három ember nem mehetett együtt a járdán. A kávéházak, a kábarék, a lokálok este 11 órakor lehunyták szemüket. Üresen kongtak az utcák már tíz perccel tizenegy után, mert a parancs úgy szólt, hogy éjféltől egy órával mindenki lakásában köteles tartózkodni. És addig is, ha megszólalna a harang, futva igyekezzék mindenki, ahogy tud hazáig.

Ostromállapot volt, a legszigorubb, természetesen voltak ezek a rendelkezések. De ahogy a háború alatt, a frontok mögött foly a legkavargóbb, gátakat sodró, fékevesztőbb élet, a viharos ömlőfelhős atmoszférában emberek és színek akkor vibráltak ki a legélénkebben Nagyváradon. Szilágyi Juci, a Royal-variété táncosnője egyike lett a legérdekesebb, a legismertebb asszonyoknak. A fekete arcú, sötét-hajú, kékkarikás szemű táncosnő pazar prémieiben, két buldogg kutyájával akkor lendült karrierjén a legmagasabbra. Egy évig a színházak is szerződtek táncosnője volt, de a nagy színpadon meg is állta helyét, sikerei voltak, mert becsületesen törekvéssel végezte el feladatát. Hosszu és zajos mult után a révből ért korrekciót urinót játszotta meg ez az idegenből idezakadt táncosnő.

Szilágyi Juci uralkodása sem tartott örökre. A táncosnő ebben a városban, ahol már Nagy Nő volt egyszer, akit hangos kezitsókolommal köszöntöttek a boltosok, az ügyvédek és a fővalutások, a magára maradt Szilágyi Juci nem akarta a helyi lokálokban ott folytatni, ahol akkor hagyta abba, mikor feltűnt szerencsésillaga. Szilágyi Juci csöndesen eltávozott Nagyváradról. Előbb Temesváron táncolt, úgy mint régen, gyors és feltűnő steppeket valószínűleg a Rocking Irénnel. Akinék közben egy régi dzsentricsalád sarjával tervezett házassága ugyanakkor ment füstbe.

Hogy Temesvárról hova vetette a kis nők sora, nem lehetett tudni. Úgy tudták Bukarestben volt, meg Kisenevben és sokáig járta a besszarab városokat. Az Apolló-mozi igazgatója kurentálta tavaly, hogy körutra küldje a Dollárcsibész című Bárdos-Krammer-széccsel, amelynek egyik főszereplője volt, Szilágyi Jucira azonban nem lehetett már rátalálni. Most jött a hír Bécsből, hogy a harmincnyé év körüli

táncosnő leveletette magát az osztrák fővárosban egy bérház negyedik emeletéről.

Futva élt, az élet lihegő szeretetével egy másik öngyilkos is, Vargha Ferenc, aki egy pályán és egy időben tűnt fel Szilágyi Jucival ebben a városban és szinte tragikusan egyszerűen hullott alá. Vargha Feri is ugy lett öngyilkos, mint Szilágyi Juci, aki ugyanazt a halált választotta, mint Vargha Feriné, a kis Konrád Kató. A honvédszázas roszszutartást árva leánya.

Vargha Feri iskolázott fiú volt, kitűnő baritonnal, Tolnay Szigfried fedezte fel és hozta Nagyváradra magával, a variétébe. Ha meg tudja, hogy halott a Vargha Feri, a szegény szimpatikus Tolnay most biztosan süvet ül érte. Annál könnyebben megtehette, mert hiszen ugyanis a Markó-utcában ül az egykori variété-direktor, aki valódi milliókat szőrt szét Nagyvárad lázongó éjszakáit. Vargha Feri a legkomolyabb valószínűkkel indult. Gyönyörűen zengő baritonja volt és a variétéből a színház szerződött. De Vargha Feri nem tudott próbákra járni, hivatalnokként színeskedni, a nők is elrontották Vargha Ferit. A híres hastáncosnő Zulejka, aki most Párisban stát, vele szokott meg és Vargha Ferire költötte el egy volt maharadszától kapott utolsó gyöngyeit. Ez a csinos, szőke fiatalember nem volt kényes, finnyás ezekben az ügyekben, Konrád Katót is pénzért vette el, akit egy megejtett urilányként adtak el neki. Később hol beleszeretett, hol elcsapta csinos kis feleségét, aki gyorsan megkapta az éjszaka betegséget és meghalt félelmében ezért és meghalt szerelmében azért a Kovács Lászlóért, aki a váradi kereskedelmi iskola igazgatójának, Kovács S. Jánosnak a fia volt.

Vargha Ferenc hangszálait is kikezdte a baj. Az Ady-Reinitz-dalok már nem csengtek úgy, mint egyszer, rekedtesen intonált az éjszaka bohóéletű énekese. Még hazaszaladt huszonhat esztendő korában a szülei házához megfeszülni. Már nem ment. A debreceni kis vidéki lokál volt az utolsó állomása.

Élnek, ragyognak az éjszaka emberei és a mikor megfakul a színük, elhervad a szívük, utolsó spízükkel felvonulnak a szálló legfelsőbb emeletére. Magasra vágytak és addig viszik: a legmagasabb emeletig. Kissé szédülő fejjel odaállnak az ablakhoz, átnéznek a városra. Belebámulnak megégyeszt az éjszakába és kifordulnak a kövezetre...

(bl.)
Mokette, peluche caracule hencsertakarók és ágygarnitúrák óriási választékban Letner Mártonnál

Apolló mozgószínház

5, 7 és 9 órákor.

Ma, szerdán: Monumentális exkluzív film!

AZ ERDŐK KIRÁLYA

Walter Scott világhírű regénye. — 2 rész és 11 felvonásban.

A két rész egyszerre lejátszva.

A főszerepben:

Douglas Fairbanks

Megkezdtek a szegények lájának kiosztását

A városi népjóléti ügyosztály tegnap délelőtt megkezdte a szegények lájának kiosztását. A tanács határozata szerint ez idén mindössze 480 köbméter fát osztanak ki a jelentkezők között. Eddigi számítás szerint egy családra 3—5 méter tűzifa jut. Valószínű azonban, hogy amikor ezt a kalkulációt elkészítették, nem számoltak a mai nyomorúságos helyzettel, mert hiszen már tegnap, a fakiosztás első napján jóval több jelentkező volt száznál, a fa tehát, amit előirányoztak, nem elég. Vagy a mennyiséget kell redukálni és ez nem volna szerencsés megoldás, mert még öt méter fa sem elég egy családnak legfeljebb 1—2 hónapra, vagy pedig nagyobb mennyiséget osztani szét. Ez az alap jövedelméből futja is és a nyomor enyhítése érdekében feltétlen szükség van arra, hogy a szerencsétlenek legalább tűzfát kapjanak.

Egy mechanikus öngyilkos lett, mert félt a megvakulástól

Tegnap öngyilkos lett egy hadiőzvegy, mert nem bírta el a nyomort.

Hunk János 44 éves mechanikus élete tragikusabb és kiabálóbb, mint az öngyilkos hadiőzvegyé. Hunk János dolgozó, hasznos tagja volt a társadalomnak és csöndesen élt a feleségével, míg ki nem kicsiklott az élete... Hónapokkal ezelőtt megboradva vette észre Hunk János, hogy a látása romlik. Előbb nem tulajdonított fontosságot annak, hogy a szemébe néha éles fájdalom hasít és néha pilanatokig nem lát. Később már úgy megromlott a nézése, hogy dolgozni sem tudott. Ettől kezdve napról-napra rosszabb lett a sorsa. A kereset nélkül maradt ember elkeseredésében a mármort kereste és ivásra adta magát. Nem ivott sokat, de éppen eleget ahhoz, hogy ne maradjon pénz kenyérre.

Tegnap délután 6 óra tájban vígan jött haza a Dim. Cantemir (Beóthy Ödön)-utca 55. sz. alatti lakásába. A feleségével beszélgetett, aztán az asszony elment a szomszédba.

Amikor egy félóra múlva visszajött, az urat az ágyban fekvő, borzasztó görcsöktől rángatva találta és az ágy mellett a földre esve hevert a nagy konyhakész, amelynek a pengejéről csöpögött a vér.

Hunk János a legborzasztóbb halált választotta: a konyhakéssel felmet-szelte a hasát.

A megremült asszony segítségért szaladt és a kivonult mentők beállították az öngyilkost a kórházba, ahol azonnal első segélyben részesítették, majd megoperálták.

Szerencsére Hunk az öngyilkosság elkövetésekor nem volt teljesen józan és így nem is hajhatta végre a tettet.

A kés nem hatolt a nemesebb szervei közé és így remény van arra, hogy megmenekül az életnek.

Hunk Jánost kihallgatta a rendőrség és jegyzőkönyvet vettek a vallomását: meg akart halni, mert nyomorgott és nem bírta a kinálást.

Hunk János 44 éves görög keleti vallású mechanikus még ott fekszik a kórház korágyán, de ha rövid idő múlva kijön onnan, mi lesz vele?

Ura kezdi az életet, vagy az öngyilkosságot?

HACKMAYER

uri szabó üzletében Avram lancu (Kossuth)-utca 2
eredeti angol órszű-
vet különlegességek
megérkeztek.

Parfumeria Venus

megnyit a Sas-passege-
ban, (Novomeszky cukrász-
da mellett) ahol kölnivizek,
francia parfümök, szépség-
ápolási, háztartási, gummi és kötszerek legfelsőbban
szerezhetők be.

Mi van Kovács Katóval?

Azok előtt, akik figyelemmel kísérik a színházi repertoárt, már feltűnt, hogy Kovács Kató neve néhány hét óta nem szerepel a színpadokon. Egy kolozsvári újság most megírta, hogy a primadonna egyszerűen eltűnt Nagyváradról. Megkérdeztük Gróf László színikazgatót, hogy tulajdonképpen mi történt Kovács Katóval, most hol van és hogyan került a kolportált hír a nyilvánosság elé.

A színikazgatótól azt a felvilágosítást nyertük, hogy Kovács Kató tíz napra betegszabadságot kért, amely most jár le. A színház körül is rebesgetik, hogy az ismeretlen szőke és ismeretlen szépséges primadonna nem akar visszatérni Nagyváradra, erről azonban még a direktciónak hivatalos tudomása nincs. Nem valószínű, hogy Kovács Kató egész egyszerűen itthagya a színházat, mert távozása előtt jelentékeny előleget vett fel a szerződéses kötelezettségeinek megsegítése különben is azzal járna, hogy az erdélyi és magyarországi színikazgatók egyöntetűen megvonják felépési jogát.

Utazás Palesztinában

II.

Sternberg Izsák ur palesztinai útjának ismeretét az alábbiakban folytatjuk:

Kirándulásomhoz azért választottam az évnék legmegneveztebb hónapját, hogy, meggyőződjék arról, hogy tényleg tropikus-e ott a hőség? Azonban épp az ellenkezőről győződtem meg. Nem is szölv a magasabb tájakról, ahol állandóan tavaszi a klíma, de az alacsonyabban fekvő tájakon is állandó szellő fújdogál, úgy hogy a nap sütését jobban bírtam, mint itthon. Különösen az esték kellemesek, szinte hűvösnek mondhatók. Egy forró délután felutaztam a Kármel-hegyére, ahol ma már egy új kertváros van keletkezésben és a „Herziia”-szálló teraszáról elmerengtem Haifa szépségének nézésében és egyszerre csak azon vettem magam észre, hogy fájni kezdtem és így, bár szívesen maradtam volna tovább lenni, kénytelen voltam azonnal visszautazni Haifába.

Teláviv, Palesztinának az egyetlen, tisztán zsidók által lakott városa. E város helyén még 15 évvel ezelőtt csupán homok pusztaság volt és ma már egy nagy világáros benyomását kelti hatalmas nagy palotáival, szép boulevardjaival és óriási autóforgalmával. Érdekes látvány volt a Merkász-Hamiszhohari úron, láttam két zsidó rendőrt, az egyik a forgalmat irányította, a másik éppen forgalmi statisztikát jegyzetelt. Telávivnak már fejlett kis- és nagypára van. Kereskedelem óriási. E városnak ma már negyven-ötvenezer lakosa van és napról-napra gigászi léptekkel nagyobbodik. Állandóan körül 150 három és négyemeletes palota van ott és Jeruzsálemben épülőfélben. Kellemes a tengeri fürdője, szép nagy strandjaival. Es itt láttam, hogy a szentföldön erkölösebb a felfogás, mint másutt. Itt ugyanis nemcsak a szűk uszodákban van külön női-osztály, hanem a szabad tengeri fürdőnél is a női-osztály vagy 800 méter távolra van a férfi-osztálytól. Józság, szorgalom és kötelességérzés jellemzi ezt az első, egészében zsidó várost. Részeg, vagy duhaj embereket sem ott, sem egész Palesztinában, nem láttam. Teláviv kereskedelme és iparával látja el a körülötte sűrűn virágzó kolóniákat, többek között Bené-Berák, Petách-Tikvá, Rison-Lecijon, Nesz-Cijóna és Mikve Jiszroel, amelyeket meg is látogattam. Ezek látják el élelemmel e nagy várost, mint ahogy az Emek-Jezreelben lévő zsidó kolóniák Haifát táplálják. Látogatásom alkalmával tapasztaltam, hogy ottani ifjúságunk, intelligenciájuk dacára, mint földműves parasztmunkások nagyszerűen beváltak. Jellemző volt, hogy amikor egy ilyen zsidó munkáscsoportot a forrón tűző napban láttam kemény munkával elfoglalva és kísérőmnék kisse hangosabban sajnálkozásomat fejeztem ki feléjük, ők önérzetesen visszavágtak nekem, hogy sohse sajnáljam őket! Sajnáljam inkább a Gálutban maradt zsidókat, akik még fel sem tudják fogni, mily lelki örömet okoz nekik itt az elvégzett munka eredménye. Mi búszkák vagyunk arra mondták, hogy itt a saját földünket dolgozhatunk. Láttam közöttük igen sok egyetemet végzett ifjút is, akik azonban a világrét sem térnének vissza a régi foglalkozásukhoz. Mondhatom, hogy ezen egyszerű, minden komfortról lemondó földmunkások talán a világ legboldogabb emberei. Az Emek-Jezreel ma Palesztinának dusan termő élelme. Még három évvel ezelőtt is mocsaras, maláriafészkek voltak és ma

már itt vannak Palesztinának legszebb kolóniái. Többek között a Náchilát-Jakob, Jabloni-Chaszid rabbi által alapított kolónia is, amely kolónia lakói mind vallásos életet élnek, de annál szorgalmasabban munkát végeznek a rabbijuk vezetése mellett. Vallásosságuk jó hatással van a körülöttük lévő kolóniákra is.

Itt van az erdélyi zsidók virágzó kolóniája, Ahol szintén vallásos életmódot élnek az oda telepedett erdélyi zsidók, ugyanint a Rison le Clijba telepedett téhmoni zsidók. E kolóniák — amint szívesen elismerik — a Keren-Kajemet földjén és támogatásával létesültek. Azonban sáinnal kellett tapasztalnom, hogy a zsidó vallás szerint nélkülözhetetlen rituális intézményekre már nem jutott a cionista szervezetnek még a legkisebb összegű segély sem és így ezen intézményeket az ott élő vallásos zsidóknak, bár nehezen, nélkülözniük kellett addig, amíg az Agudász-Jiszroel tudomást nem szerzett ezen lehetetlen helyzetről és azokhoz a szükséges összeget ki nem utalta. Ezen összegből azóta már fel is épült az erdélyi kolóniában a rituális fürdő. (Folytatjuk)

A rendőrkapitány látogatása a mézárószüzetben

Tegnap reggel fél hatkor Plesz Aron Piata Unirei (Kispiac-teri) mézárószüzetbe beállított Jonescu rendőrkapitány s a mézárószüzetben foglalatokdó mézárósségédektől azt követelte, hogy mutassák meg neki a husokon lévő pecséteket. Az üzlet egyik alkalmazottja sietett teljesíteni a rendőrkapitány parancsát, de miután a mézárószüzetben még sötét volt, a gyakorlatlan fiu a pecséteket nem látta jól. Horváth Lajos mézárósségűd is segített a pecséteket megmutatásában. Miután Horváth néhány hust bemutatott Jonescu kapitánynak, visszament vágódeszkájá mellé, ahol az imént felbeszakitott munkáját tovább folytatta. A rendőrkapitány azonban utána ment Horváthnak és karonragadta az embert. Horváth megkérdelte a rendőrkapitányt, hogy mit parancsol, de a válasz az volt, hogy a kapitány Horváthot kilökte az üzletből és közben tetleglen inzultálta Museli Lajos, Répási Gábor és Steisz János segédeket akik közül Répási Gábor hetven éves öreg ember. Miután Horváthot az üzletből a rendőrkapitány kituszkolta, lehuzatta a mézárószüzet redőnyeit és újból rátámadt Horváthra: — Ugy-e te Budapestről jöttél? — Nem. Idevaló honpolgár vagyok, — felelte Horváth, aki arra kérte a többi segédeket, hogy gazdjá távollétében szaladjanak át Hartmann mézáróshoz, hogy az intervenáljon, hogy az incidens tovább ne fajuljon.

Jonescu kapitány Horváth Lajost fölvitette a rendőri őrszobába, ahol a szerencsétlen mézárósségédeket, saját előadásá szerint, ököllel súlyosan összeverte. Mindeideig Horváth nem is tudta, hogy ki az az ur, akivel neki dolga van. Csak miután Jonescu kapitány föl szólította őt, hogy a rendőrség épületét hagyja el, kérdezte meg Horváth egy közrendőtől, hogy ki volt az a rendőrszű, aki őt bevitte. A rendőrszű azonban nem akart Horváthnak válaszolni.

Jonescu kapitány ezután visszatért Popovics állatorvossal a mézárószüzetbe s az állatorvossal megvizsgáltatta a husokat. Popovics azonban a husokat kifogástalannak találta s így mindeideig teljesen homály fedi azt, hogy a rendőrszűt mi böszihetette föl magából kivetkezett viselkedésére? Horváth Lajos kiszabadulása után orvosi láttelelet vétettét föl dr Popa Demeter rendőrszűi orvossal.

A husiparosok nevében Robicsek Béla elnök és Patkás ipartestületi titkár még a délelőtti folyamán fölkeresték ez ügyből kifolyólag Catana rendőrprefektust, majd Regman prefektust is, akikről védelmet kértek hasonló inzultusokkal szemben. Ugy Regman prefektus, mint Catana rendőrprefektus kiltásba helyezték, hogy az esetet a legszigorubbban be fogják vizsgálni és megtorolják.

Argaman, tapestra, velvet szőnyegek, abge-
past és futó, valamint spárga sző-
nyegekben a legnagyobb raktár:

Leitner Márton rí-nál

Zsír-bödönök gyári áron alul. —
nyek angró, és cotoilhan a legnagysobban beszereszetok

FRIEDMANN MAYER-nél Sir. Nicolae Jorga
(Zoldia-utca) 21. sz.
— Uevanolt egy világos szuterén helyiség azonnal kiadó. —

Mi történik a Balkánon?

Írta: Pálfiy Jenő

Meglepetésszerűen érnek bennünket a híradások, hogy Görögország nagyszabású karszézi csete-patékba ereszkedett Bulgáriával szemben. Ismeretes a két nép közötti hatalmas versengés és ez a tény az első jeleire elég oknak látszik, hogy a fegyversíj ujdonsült görög köztársaság rajtaessen a becsületesen leszerelt Bulgárián.

Egyszeriben zavarosabbnak tetszik a helyzet, mielőtt arra gondolunk, hogy a haviállongások Európa legnagyobb tűzfészében, Macedóniában történtek, mert Jugoszlávia folyton aggódva tartja szemét ezen és minden pillanatban kész kardjára kapni. Aztán meg jó volna neki a zavarban halászni, minthogy a sok tárgyalás szüze-vona sem tudta az Egei-tengeren átjutáshoz juttatni, míg a bonyodalom elhárítása esetén fegyveresen könnyen be lehetne lábat Szalonikibe.

Semmi kétség sincs az iránt, hogy ezek a kölcsönös féltékenykedések nagy szereplésnek a dologban, de ha csak ennyire lenne szó, mégis különös, hogy Görögország lép fel támadólag, pedig a Balkán-porban a legkisebb erőfeszítéssel neki sikerült a legnagyobb koncot kaparítani a szövetségei orra elől.

Sokkal fontosabb mindezeknél a Szovszerepe a dologban, minthogy az ő keze övögeti a visszavonás szálait.

Zinovjev hatalmas szervezete a balkáni ügyeket hosszú években keresztül Bécsből intézte, de néhány hónappal ezelőtt lényeges változások történtek, mert a bécsi propaganda-központ nagy csődben összeesett és Athénbe költözött. Igaz ugyan, hogy a görög kormány a nyugati hatalmak segítségére fordult, de a balkáni hatalmak egyenlőségére a kommunizmust fogadták el, hangzatos kijelentéseket tettek, de azért közben egy követet fűjt a bolsevisztákkal.

Az oroszok sehoggy sem tudnak abba beleenyugodni, hogy Bulgária nélkülük inak sorsát, akár a ár, akár a szovjet koránnyája álljon is az élen. Már pedig Cankov egy ellenségük és a kommunisták a temomrobbantással is csúf kudarcot vallottak. Aikalmas dolog tehát a görög elégedettség kihasználása Bulgáriával szemben, minthogy ez ad az ellenségével, a törökkel egyre szorosabb barátságot tart fenn. Ha ár most a bulgár kormány a váratlan támadásra fejt veszti, ingatag népszerűsége egyelőre odavész és a kommunisták a zavarban felülkerekedhetnek.

A mondvasinál népszövetségi nemzetközi bíráskodás eredménytelenségének kitatása a görög-olasz, angol-egyiptomi s mossuli kudarcok után újabb tehetetlen feltáráásával a szovjet hozzá akar járulni a társasághoz annál is inkább, mert a locarói jogászai kártyavár felépítése aggodalommal töltötte el, továbbá nagyon rossz szemmel nézné, ha Németország belépne a genfi szervezetbe.

Zinovjev aknamunkája az idén hosszú, árelmes előkészítés után igen jelentős sikereket ért el. Az angolok világuralmi helyzetét aggodalmassá tette az indiai szvarázsiskák egyre jobban orosz befolyás alá való kerülésével és a kínai kereskedelem önkretételével, amihez az angol munkásság, a Trade Unionok behódolása járul. Anglia ügyelme tehát Ázsiában és otthon van ietörve, míg Franciaország Marokkóban és Szíriában nagy gondokkal küzd és azért áttá jónak, hogy rajnai határainak békéjét biztosítsa.

Viszont Magyarországon nem sikerült a tervezett fellépés és ezért kárpótlásul csak a balkáni állapotok megbolygatása biztat a legjobb eredményekkel.

Ez az újabb, egyenes eldobott tűzcsóva

Painlevé benyújtja az egész kormány lemondását

Párisból jelenti a Havas-ügynökség, hogy Painlevé ma benyújtja egész kormánya lemondását. A nézet az, hogy a válságot haladéktalanul meg kell oldani, hogy az új kormány még csütörtökön bemutatkozhasék a kamarában. Politikai körökből úgy hir-

lik, hogy Painlevét újból megbízzák kormányalakítással. Ha a megbízatást elutasítaná: Briand és Herriot nevét emlegetik, mint akik az új kormány alakítására képesek.

erősen próbára teszi a Népszövetség tekintélyét, ha nem sikerül neki elég gyorsan elfojtania.

UJDONSÁGOK

Október
28
Kedd

FLORIZEL VON REUTER
az új
PAGANINI

Jegyek: Láng József utóda cégnél, Bul.
Regele Ferdinand (Rákóczi-ut) 7-b.

* **P. Gulácsy Irén hazaérkezett.** Pálfiyéné Gulácsy Irén, a nagyváradi nőegyletek kiküldötte a Cantacuzinó hercegnő értekezletéről a tegnapi délutáni expresszsel hazaérkezett. A kiváló író a „Nagyvárad” hasábjain fog beszámolni útjáról s arról a nagyfontosságú eseményről, hogy az erdélyi hölgyek közül a királynő egyedül őt fogadta magánkihallgatásán.

* **Román álláspont a balkáni konfliktus ügyében.** Bukarestből jelentik: A bolgár-török konfliktus ügyében egyik fővárosi lap közli a román kormány álláspontját, amely szerint a balkáni béke minden körülmények szerint biztosítandó. A helyszínen kell megállapodást kötni és kiküszöbölni a háborús veszélyeket.

* **Ma beterjesztik az egyházi törvényjavaslatot.** Bukarestből jelentik: Lepadatu kultuszminiszter szerda délelőtt terjeszti a parlament elé az egyházi törvényjavaslatot.

* **A Gyermekbarát első teadélutánja.** Ma, szerdán délután 6 órakor lesz a Royal-büfében a Gyermekbarát első teadélutánja. A közönség, mely ezeket a teadélutánokat a múlt évben is nagyon felkarolta, bizonyára az idén is meleg szeretettel fogja e kellemes oszonnázó és tánc-helyiséget látogatni. A teadélutánokon társadalunk több kiváló urhélye szerepel, mint házi-asszony.

* **Független blokk alakul Kolozsváron.** Kolozsvárról jelentik: Itt egy független blokk alakult, melynek tagjai kereskedők, az iparosok, a gyárosok és az összes olyan szavazójoggal bírók, akik egyik politikai pártban sincsennek beiratkozva. A független blokk önálló listával akar résztvenni minden politika mellőzésével a választásokban.

* **Megalakult a „C. F. R. Societate de Expres.”** A napokban tartotta alakuló gyűlését a tényleges szolgálatban lévő C. F. R. vasutasok segélyező egyesülete, melyen elnökölő választották Trantescu hivatalnokot. Az egyesület célja: szülés, halálzás, betegség és felfüggesztés esetén a tagokat segélyben részesíteni, fegyelmi eljárás esetén pedig jogvédelemmel ellátni. A vasutasoknak jól felfogott egyéni érdekük, hogy az egyesületbe belépjenek, annyival is inkább, mivel a halálzásai esetekben e-ideig szokásban lévő gyűjtést megszüntetik.

* **A Héber óvoda megnyitása.** A Héber óvoda utolsó eredményes vizsgája bebizonyította ezen intézménynek fontos zsidó misszióját. Az idej megnyitása a Gan-Jeladim (Héber óvodák) a jövő hét folyamán lesz, miért is felkértek a szülők, akik gyermekeiket beiratni szándékoznak, hogy az óvoda helyiségében General Mosoiu-utca 11. szám alatt folyó hó 23-tól kezdve jelentkezni sziveskedjenek. Mizrahi Transylvania központ.

* **Kriszta Sándor halála.** Nagyvárad ismert és közbecsülésben álló polgára halt meg tegnap. Kriszta Sándor a legkiválóbb vendéglősök közé tartozott, aki hosszú ideig volt a vasuti vendéglő bérője, majd a Félix-fürdőben, aztán a Béla-kertben, végül a Palacban munkálkodott. Az elhunyt, aki 52 éves korában fejezte be hasznos életét, mentes volt a szokványos vendéglős hibáktól. Kiváló szervező volt s e tekintetben kártyásainak mintául szolgált. A közéletben is szerepet játszott; tagja volt Nagyvárad város törvényhatósági bizottságának. Ma temetik az olasz-i temető kápolnájából.

* **A kávések a kártyaadó ellen.** Három kávések jelent meg tegnap délelőtt dr. Vostinár János főjegyzőnél, akit arra kértek, hogy engedje el a város a kávéházak kártyaadóját. A kávések jegyzőkönyvileg távaly felállították az 1923-as bruttó kártyaforgalmuk harminc százalékát pausként a városnak. Ezen a címen Nagyvárad költségvetése 150.000 lei bevételt irányzott elő. A kávések most ennek az összegnek az elengedését szorgalmazzák azon a címen, hogy nem üz nek a házárdjátékot. Miután a várossal való megállapodás abszolút nem a házárdjátékra vonatkozott, a kávések kérelme aligha fog eredménnyel járni.

* **Helyi ügynökök értekezlete.** Folyó hó 28-án, szerdán este 8 órakor a helyi ügynökök (a kereskedelem minden ágából) az új munkas-otthonban Vilson-utca 1. szám alatt értekezletet tartanak, melyre teljes számban való megjelenést kér az alkalmazottak vezetősége.

* **Halálzás.** Özv. Kiss Jánosné, szül. Desco Alexandra nyug. vasuti tisztviselő özvegye 62 éves korában elhunyt. Temetése ma délután fél 4 órakor megy végbe a temető-utcai gyászaházról.

* **Az „Elyria-szalón” megnyitása.** A női ruházatkodás művészes tökéletesítés terén elsőrendű szerep vár egy új szalonra, mely a Holdas-templom udvarában létesült a nagyváradi hölgyközönség rendelkezésére. Az angol és francia divatkreációk legválogatottabb csodáit öntük formába ebben a műteremben, ahol a nagyváradi szakkörökben is vezetés szerepet vívó Ursán Jánosné és Bodó Erzsébet vezetése alatt a legképzettebb szakértők dolgoznak és ahol a világvárosi színvonal mellett a mérsékelt árak keltenek feltűnést. Bizonyosra vehető, hogy a szalon, melynek homlokán az „Elyria-szalón” elnevezés díszlik, egy csapásra találkozóhelye lesz a város elegáns hölgyeinek.

Játék-árak és legújabb faconu ridikülök Engel Lajosnál Sas-passage (volt Enyveshát helyén)

* **Iparművészeti tanfolyam nyílik nov. hó 1-én a ref. polgári iskola épületében** (Nagy Sándor-utca 14. szám alatt) I. em. 11. sz. szobában. Beiratkozni lehet ugyanott minden délelőtt 10-11-ig november 10-ig bezárólag, délután 3-7-ig a tanfolyam vezetőjénél, Városi-ge-utca 1. sz. Oktatás: művirág, batik, lámpa-ernyő, teababa, mindennemű montirozás, bőr-, famunkák, csipkemunkák. E munkák ugyan-csak jutányos áron készülnek, megrendelésre is. Tanítás délután 3-7-ig. Vidékről jövők a ref. internátusban ellátást nyerhetnek. Meglehetést biztosít, éppen ezért melegen ajánlható.

Grand Áruház

SAS-PASSAGE

FŐBEJARAT

Díszműárak

Ridikülök

Antikvitások

nagyváiaszkekban

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundatia pentru Scoală - BCU Cluj-Napoca.

MOZI

Ma van a „Tizparancsolat“ bemutatója a Dorian-filmszínház ma, szerdán mutatja be először a „Tizparancsolat“ című monumentális filmet. 30.000 film-szenáriumi választották ki ennek a filmnek a témáját, amely népszerűségében és érdekességében tényleg minden más témát felülmúl. Eredőre Roberts, Nita Naldi, Rodla Rocca, Leatrice Joy, Richard Dix és Agnes Ayres átszák a nagyszabású darab főszereplőit Cecily B. de Mille rendezett. A bibliai és modern részből áll, a bibliai rész a tizedik egyiptomi csapást, a zsidók kiválását, a Vörös-tengeren való átkelést, a fegyverborjú imádatát, a két kőtableta őrzését mutatja be. A modern rész Sancha és a királyok között játszódik le napjainkban és a legújabb jelenete egy hatalmas székesegyház összeomlása. A filmnek különleges érdekessége ad, hogy egyes részeit teljesen a későbbi korszakkal vannak színezve. A filmhez a korszakban eredeti kísérő-zene készült, mely sikeresen a Dorian-filmszínház zenekara által is megszerezni. Az előadások ma, október 28-án 5, 7 és 9 órakor kezdődnek. Szabad-árú és kedvezményes-jegyek a mai napon nem érvényesek.

— „Erdők királya“. Ezt a filmet Walter Ruttmann, a hallhatatlan angol regényírónak a 100. születésnapjára készítették és már a világban véve is garancia a film nagyszabású voltára. A rendezésben annyi a művészet, annyi a pompa, oly hatalmas a természet, annyi a remekműnek, hogy bátran mondhatjuk, az „Erdők királya“ minden eddigi produkcióját felülmúl. A filmben nemcsak a szereplők, mindegyik átérzi szerepét. A főszereplő Douglas Fairbanks az ő csodálatos tehetségével, frissességével és lelkesedésével teljesen egygyúszította a szereplők hatalmas tömegét 1000 artista szerepel a filmben) és mellette a legendás Dawn és a gyönyörű Enid Bennett is munkát végeznek, hogy a felvételek művésziességek legyenek. Magyar irodalmi szempontból ez a film azért érdekes, mert hatatlan költőnk Petőfi Sándor méltó találatát azt tollára s az ő fordításában jellemez a magyar könyvpiacra. A film denüzt a legnagyobb sikerrel ment, amilyen csak film lehet. Párisban egy teljes hét futott a film. A film két részes, az első egy előadás keretében játssza s tekintettel a film hosszúságára, az előadások mindegyike pontosan 5, 7 és 9 órakor kezdődnek. A jegyeket előre megváltani!

A betörők klubja

Írta: HENRY A. HERRING.

II. kötet.

— Nagyon sajnálom — mondta a fiatal lány. — Kérem, ne törődjek velem, — kérte Cunningham. — Mindennek az én boldogságom oká és ha a következményeket viselnem kell, úgy kellett nekem...
— A lány csak a védelemre gondolt, amit ez az ember neki nyújtott. Nem tud elmenekülni? — kérdezte.

Cunningham a fejét rázta.
— Azt hiszem nem, — válaszolta. — Valószínűleg csak csel az egész, hogy tölem megbaduljon, aztán visszajön a gazdickó, hogy nekem alkalmatlankodjék.

Lady Éva hallgatott.
— Hallja maga, tisztelt ur, — mondta a lány gróf, — maga tetszik nekem. Mi az isten adta magát azzal a borssal és patkóval? Adja vissza és én egy szót se fogok szólni. Cunningham kissé szomorúan elmosolyosodott.

— Félek, hogy ez nem megy. De ismétlem, nekem egész biztosan vissza fogja kapni a pénzt én reggel. Talán hisz most már nekem. —
— Talán rövid szünet után hozzáfűzte:

— Ha tizenöt percen belül vissza nem jönnek, akkor megkísértem megugrani, mert fel kell tennem ez esetben, hogy csakugyan feljelenetek.

Az idő mult. Lady Éva ajkára harapott és mélyen elmerült gondolataiba. Cunningham igazságosan felosztotta pillantásait közte, a Göncöl és a hold között. A gróf az ürességbe meredt.

Cunningham hirtelen feléjük fordult:

— Miért vesztegetjük az időt? Ha megengedek, azt hiszem fel tudok szerelni egy új pneumatikot. Hol vannak a szükséges szerzőszámok?

A lord azonnal elfogadta az ajánlatot és a két férfi szorgalmasan dolgozni kezdett a kerekén.

Cunningham egy pillanatra abbahagyta a munkát, hogy Lady Évát köpenyébe burkolja. Hűvös szél fújt. A lány egy fafzörson tült s a még épen maradt acetylénlámpát tartotta, hogy a kerekre világítsa.

Egész mechanikusan fogta a lámpát, mi alatti gondolatai másfelé kalandoztak. Hirtelen mosoly derítette fel vonásait és vidáman bólogatott.

A férfiak annyira el voltak foglalva, hogy nem is zavartatták magukat a visszatérő autó zajától. Sammy barátja pontosabb volt, mint ígérte, alig mult még el 15 perc.

— Az ott az utonálló, az a fiatal. Tartóztassa le! — ordította az autóvezető fékezés közben. Egy rendőr ugrott le a kocsirol.

— Így szól a feljelentés uram? — kérdezte a rendőr Lord Tadcaster.

Hogy a gróf mit választott volna, ez soha sem derült ki, mert mielőtt még valamit mondhatott volna, Lady Éva beavatkozott.

— Utonálló? Miket beszél ön? — kiáltotta s a lámpa fényét a rendőre vetítve.

— Ez az ur elhozott engem a posztomról, hogy valakit rablás és utonállás miatt letartóztassak.

— Ez az ur téved — válaszolta a lány. — Kocsink itt közben letört és ha nem csododom, ez az ur azt igérte, hogy segítséget küld Harrogate-ből. Sofőr kell nekünk, nem rendőr.

— Ne higgyen neki! — kiáltotta dühösen az autós. — Kérdezze csak az öreg.

(Folyt. köv.)

Megnyitja Megnyitja

Csillag és Fein

különleges „FAVORIT“ márkájú cipőt árúsítunk

Piața Unirii (Múzeum-ter) 7

Dim. Cantemir (Beothy Odón)-utca eleje

Ha pénz akar megkérteni, mielőtt cipőit beszerzi, tekintse meg dusan felszerelt raktárunkat, ahol a legfinomabb kézmunkák és külföldi különlegességek cipők ugyiszent részlete is kaphatók. Hivatalnokok, diákok 20 százalék engedménybe részesülnek.

A legjobb és legmodernebb

MALOMGÉPEKET

gyártja és raktáron tart, úgymint:

Szabadon lengő szikszitákat

„RADIAL“ szikszitákat 1925. típus

„REFORM“ daru és daru szikszitákat

Gabonaszitát és hantológépeket

új malomokat tervez és berendez

kiváló külföldi szakemberek vezetése mellett.

Nodossy Géza malomosztálya

NAGYVARAD, Str. Moldova 29. Telefon 256

Famegmunkálás gépeken a legutányosabb árban

Publicațiune de licitație.

Subsemnatul delegat judiciar din Ceica, prin această aduc la cunoștința publică că pentru încasarea pretensiunii de 6000 de Lei a următorului Ciora Gheorghe, repr. prin avocatul Dr. Iosif Horváth din Ceica, în cauza de sub No. G 2148/925, se vor vinde mobilele sechestrate — porci, grâu etc — în ziua de 31 Octomvrie 1925, la oarele 3 d. m. în comuna Dușești, la locuința următorului

Palzs Árpád
grefier.

Dollár vagy lei

kölcsönt keres tehermentes ingatlanl több-szörösen garantálva helybeli elsőrendű vállalat. Bővebbet dr Fehér Márton ügyvédi irodájában, Strada Vlahuța (Szent János-utca) 37. sz. alatt

FORDSON TRAKTOR amerikai kettős ekével

FORD teher-

FORD luxus autó

engedélyezett képviselője:

Andriska és Rosenbaum

Calvin-utca 15. Telefon 209

Összes alkatrészek raktáron. — Legelőnyösebb feltételek mellett.

Oradea város vízvezetési és csatornázási üzem.

Hirdetmény.

A városi vízvezetési üzem 1926. évi tüzelőanyagának biztosítására, szükségünk van 200 vagon azaz cca 4000 m³ tüzelőfára.

Csakis elsőrendű, száraz egy éves vágású görcs és korhadás nélküli bükk hasábfára reflektálunk.

A fenti tüzelőanyag szállításának biztosítására f. év november hó 11-én hivatalos helyiségünkben (Városháza II. emelet 2.) nyilvános zártajánlati versenytárgyalást tartunk, amelyre ajánlattevők zárt és lepecsételt ajánlataikat a versenytárgyalás napján délelőlt 10 óráig tartoznak benyújtani.

Szállító cég köteles a fenti mennyiséget egyenlő havi részletekben Oradea obor állomásra szállítani és ott kirakva és sarangolva átadni. Az ajánlati ár Oradea obor állomás vagononként kirakva és sarangolva értendő. A szállítási feltételek az üzem hivatalos helyiségében (Városháza II. emelet 2.) a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Az üzem igazgatósága tekintet nélkül az ajánlati árakra, az ajánlatok közül szabadon választhat, sőt azokat mind vissza is utasíthatja.

Oradea, 1925 október 28-an.

Köszeghy József
ügyv. igazgató.

Friss orsovai kaviár

DUNALAL

és gróf Karácsonyi-féle élőponty kapható nagyban és kicsinyben

Ludvík és Eckstein

halkereskedőnél Timișoara, II. Galamb-u. 23

Ismét kapható!

Most jelent meg!

DORNER BÉLA:

A sertés tenyésztése és hizlalása

Teljesen átdolgozva és bővítve jelent meg a mű második kiadása. Minden tenyésztő rengeteg hasznos ismeretet meríthet ebből a kintű könyvből. A legjobb gyakorlati kézikönyv. — Ára 640 lei. — Kapható a

Megedus Hirlapirodában

Videkieknek postán elküldjük.

**Apróhirdetés egy
szó ára 4 Lei, vas-
tag bedível 8 Lei.
Legkisebb hirdetés
10 szóig 40 Lei.**

OKTATÁS

Donán

Strada D. Cantemir 30.
(volt Beuthy Odón-u.)

**Gyakorlati
tanfolyam**

**Gyorsírás
Gépirás
Könyvvitel
Nyelvek**

Olcsó árak!

LAKÁS

Gyönyörű 5 szobás lakás
a város központjában kert
közepén rendkívül előnyös
feltételek mellett és szer-
ződéssel — akár azonnalra
— átadó. Cim a szerkesz-
tőségben délután 4—6-ig.
4059

Uricsaládnál intelligens
uriember bútorozott szobát
keres. Címét a Hegedűs
Hirlapiroda továbbítja. 4056H

Központban kiadó külön-
bejárati szoba két intelli-
gens fiatalember részére.
Esetleg teljes ellátással. —
Cim a kiadóban. 4069

Külföldi házaspár egy
vagy két bútorozott szobát
keres, zongora használatnál
előnyben. Ajánlatok dr. Fe-
her Mártonné irodájába
küldendők. 4078

ELLÁTÁS

Uriember lakást és teljes
ellátást (háromszori étke-
zés) keres feltétlenül uricsa-
ládnál a központ közelé-
ben. Ajánlatokat „Szolid”
jeligére a kiadóba kér. 4078

ALKALMAZÁS

Bejáró német nevelőnő
keresek két fiúcske mellé,
(9—10 éves. Peiser, Parcul
Traian 1. 4007

Felügyelő, raktárnok,
inkasszáns vagy más bizalmi
állást keres teljesen meg-
bízható románul és német-
ül is beszélő középkorú
családos izr. férfi. (Esetleg
utazói állást is elfoglal
Transilvániában és a Re-
gátban jártas). Szíves meg-
keresést „Teljesen megbíz-
ható” jeligére a Hegedűs
Hirlapiroda kér. 4045H

Intelligens középkorú nő
gazdasszonynak ajánlkozik
magános uriemberhez. Jól
főz. — Egy 18 éves leány
háztartásvezetőnek vagy szo-
baleánynak ajánlkozik. Szi-
lágyosmilyó, Fehérvár-utca
No. 4. Özv. Csicsereiné
4066

Szalontai villamosműnél
hálózati szerelő felvétetik.
Jelentkezni az Igazgatóság-
nál. 4070

Gyakorlott varrónő házak-
hoz ajánlkozik napi 150
Leért. Pappné, Gen. Hol-
ban (Széles-u.) 33. 4072H

Bőrkeztű, selyem sál, divatmellények, kabátok

nagy választékban érkeztek **Klein Sándor és Tsa** Epls. Clorogariu (uri)-u. 1.

Értesítés

Mosse-hirdetés

Értesítés

Ízücs szalonomat

Bulv. Regele Ferdinand 14. szám alatt megnyitottam

Szalonomban a legutolsó párisi creaciók alapján mé-
ték után készítik a legmáltányosabb árak mellett
női és férfi bundát, sálát, esetleg belépt

fourteur parisien Stefan Lakatos fourteur parisien

Varrónő, francia munká-
ban teljesen jártas, felvéte-
lik. Cim a kiadóban. 4071

Adás-Vétel

Jókarban levő karakül
szörme női kabát olcsón
eladó. Schwarz, Str. Tache
Ionescu (Körös-u.) No. 68.
4073H

Sürgősen eladó: Schöberl
ágy, nikkelezett gyermek-
kosci, gramofon lemezek-
kel, német könyvek, ládák
és edények. Cim a kiadó-
ban. 4030

Gyümölcsfák

gyümölcsfaanyagokat, diszlá-
kat, diszserjeket, rózsákat,
eperpalántákat, spárgagyö-
kereket, szőlőültvényeket,
a nyavesszőket stb. szállita-
nak a legjobb minőségben

Ambrosi Fischer és Társai

Faiskoldák és szőlőültvények R. T.
AIUD-NAGYENYED. Argyezék kívánatra ingyen.

Használt női fekete kabát
egy zsakett öltöny, cipők,
ruhák olcsón eladók. Cim:
Cuza Voda (Szacsavay-utca
19. sz.

Két férfi télikabát, sötét-
színű, jó állapotban eladó.
Mánástiri Zárda-u. 1. sz.,
emelet. 4006

Bihardíszegi fürdő örök
áron eladó. — Értekezni
ugyanott a tulajdonosnál.
4076

Eladó kiállításon nagy fel-
tűnést keltett virágkörös
hálószoza Szabó Károly-
nál, Olténia, Csengeri-u. 9.
4041H

Önkéntes árverési hirdetés

Közhírré tételek hogy a leiszámolás
alatt levő Banca Poporală din Bihor R.T.
1925 évi október hó 28-án délután 5 óra-
kor, Cosbuc utca 4 szám alatt, saját
helyiségében nyilvános önkéntes árveré-
sén eladja a tulajdonát képező, Oradea-
Marei 2723 sz. tkvi betétben felvett és
Cosbuc-utca 4. sz. alatti 23 szobából és
összes mellékhelyiségekből álló hármiféle
kereskedelmi, banküzletnek, vagy magán-
célokra alkalmas házát.

Kikiáltási ár: 2.500.000 lei, mely áron
alul fenti ingatlant el nem fog adni. Bá-
natpénz 250.000— lei. A vevő köteles a
vételár 10%-át azonnal készpénzben, míg
a hátralékos vételárát 12%-os kamattal
együtt az árverés napjától számított 30
napon belül kifizetni.

Ugyancsak fent megjelölt időben és
helyen készpénzbeli fizetés ellenében el
fog adni alulírott bank összes bankbe-
rendezése (pénz-kasszá, asztalok, szekré-

nyek, írógép, stb.) és pedig ekkor en bloc
500.000 — lei kikiáltási ár megállapításá-
val, mely összegben aul ezen ingóságok
el nem fognak adni, akár darebonként,
a részvényszerűség üzleti helyiségében
megtekinthető feltárlati értékeiben.

Mindkét esetben az összes kincstári
illetékeket és ügyvédi költségeket a vevő
köteles viselni.

Részletesen minden feltétel megtekinthető
alulírott bank hivatalos helyiségében, vagy
Dr. Andru Sever Oradea Marei ügyvéd, Str.
I. C. Brăianu 16/a. szám a. irodájában.

Oradea-Mare, 1925 évi október hó 14.

Banca Poporală din Bihor S. A.

in lichidare

Ruhákat vegyülést fest, tisztít

gallérokat, kézelőket, legszébben **mos és vasal**

Szabó László

Strada Take Ionescu (Körös-utca) 1. szám
Flók: Bazarepület, Bulv. Reg. Ferdinand

URSUS- EXTRA

világos sör-különlegesség
okt. 1-től ismét kapható
Czell-sörfőzde
Kolozsvár--Monostor

Nagy asztalspór
tárgya asztal eladó
Nicu Filipescu (Szac-
7. sz.

Füszberendezés
sen új eladó Piatá
(Szent László-ter.

Eladó Csillagváros
bás magánház, át-
230.000. Uj 2 szobá-
gánház 190.000 Lei,
lefizetés után átadó
ben és vidéken hi-
letes ház korcsmá-
és 390.000 lejért. T-
hásos házak Piatá
Viteazul (Nagypiaci-
zeleiben. Három há-
3.500.000, négy és
millióért. Hat lakás
letes ház nagy jöve-
mel 1.700.000. Ház
rosban átadható 20
Toma Józsefnél 9.
3—6-ig. Tache Iones-
rös-utca) 21.

Különfélék

Endizést nagyon
vállalok, Weinberger
Manasteri (Zárda-u.

Vaskereskedés és
műhely kezdeszhez
keresek, nő is lehe-
lyiség megvan. Le-
ajánlat Erouiti Nece-
Temető-utca 12—a
mer József.

Mindentele kézimű-
fogadok bizomány-
ban állandó készlet.
ott géphimzés olcsó
szül. Plevnei (Timár

~~~~~

Román-Magy
Magyar-Rom

Ghetie szótár el

~~~~~

a Hegedűs H

lapiroudab

~~~~~

Óra-, éksz

javítások

teljesítség mellet-
készítik. Órák, éks-
raktáron. Ocska al-
veszek

BRENNI

Strada Vlahul
(Szt. János-utca)

~~~~~

Reméle

tudja már, hogy

Pannoniában

vízumozta

DEUTSCH

a jutir

Utleveleket elinté

~~~~~

Berlini háza

örökáron veszel

azok kezelését elváll

— Azokra olcsó köl-

szerzek, a régi terhek

fizettetem. Adótyeke

dezem. — Megkeres

Török Sánd

Berlin/Charlottenburg

ckelmann Str. 29. II. Tr.

vagy Arad, Strada

Chendi 13.